

ehitatud. Mööbel on kodus valmistatud ja lihtne, harvemini linnast toodud.

Kõrvalhooned on puust; harva kohtame mõnd kivehitust. Aitade vahel on tihti kuur ja ees mademed. Lautadel on ette või taha jäetud püstandtaraga piiratud karja-aed, kus loomad suviti sees.

Hoonete asetuses on üldisem keskõu, kus ehitused on paigutatud ümber poole-vakamaalise plank- või püstandtaraga piiratud õue. Harvemini esinevad ees- ja tagaõued.

Õu on tavaliselt taraga eraldatud kaheks: karja-õueks, kus puuraketega vinnkaev või harvemini pumpkaev ning karjakünad, ja rohtaiaks, kus viljapuud ning marjapõõsad (61. joon.). Kohati on viljapuuaed elumaja otsas, kuna elumaja ette on jäetud ainult väike muruplats, mille taga aiavilja-aed.

E. Witoff'i foto.

61. joon. Puskari talu Tõrve külas. Põllukivist rehealusega kokkuehitatud sindelkelpkatuse ja eeskojaga elamu. Katusel väike uu.

Põllud ja karjamaad on piiratud rõht- ja latt-taraga; leidub aga ka püstand- ja soevahe- ning viimasel ajal ilmunud okastraat-tarasid.

Asulad on laikudena ja siiludena levinud kihelkonna künkli- semale maa-alale. Tihedamini on neid kagus — Laevas ja keskosas — Puurmanis. Elamud on rühmitunud, olenedes maapinna reljeefist, peaasjalikult jõgede kallastele — tõstandusküladena (Väänikvere, Tõrve, osalt Jõune, Tammiku ja Pikknurme), kõrgustikele — sumb- (Ruupa, Aju, Laeva, Kiriku- ja osalt Mäända küla) ja hajaküladena (Kunila, Rehema, Saduküla, osalt Aju, Laeva, Tammiku, Pikknurme, Kiriku- jne. külad). Osa Pööraküla talusid on koondunud ühe poolega tänav-